

Cirkulær økonomi

- direktiver, strategier og affaldsplan

DAF Affaldsdage 2018

Anne Elizabeth Kamstrup
Miljøstyrelsen

Introduktion til affaldsområdet

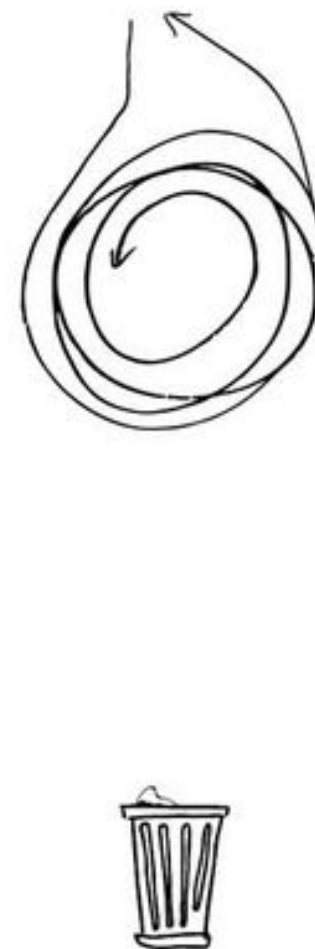
LINEAR ECONOMY

RECYCLING ECONOMY

CIRCULAR ECONOMY

CØ – vigtig brik i moderniseringen af EU

Modernising Europe's Economy

Energy Union and Climate Action

Investment Plan

Attracting additional investments

Capital Markets Union

Triggering sustainable finance for the clean economy

Innovation

Bringing new technologies from research to market

Skills Agenda

Adapting the workforce

Digital Single Market

Empowering citizens and consumers

Circular Economy

Achieving a resource efficient, low-carbon economy

Introduktion til affaldsområdet

A long term commitment

Jyrki Katainen @jyrkikatainen · 18 mag

I believe that #CircularEconomy is one of the biggest global megatrends. You can compare it e.g. to digitalisation & globalisation. The more we can create new business models and recycle raw materials, the more added value stays in Europe.

Retweeted 16 times

Frans Timmermans @TimmermansEU · Jun 15

We need to mainstream the #CircularEconomy in everything we do - energy, internal market, infrastructure, #EFSI, structural funds...

Kilde: Hugo-Maria Schally
Head of Unit at European
Commission, DG Environment
Sustainable Production, Products &
Consumption

Præambel til affaldsrammedirektivet

” 1) Affaldshåndteringen i Unionen bør forbedres og omlægges til **bæredygtig materialehåndtering** for at beskytte, bevare og forbedre miljøkvaliteten, beskytte menneskers sundhed, sikre en forsigtig, effektiv og rationel anvendelse af naturressourcerne, **fremme den cirkulære økonomis principper**, styrke anvendelsen, øge energieffektiviteten, **minske Unionens afhængighed af importerede ressourcer**, bidrage til at skabe nye økonomiske muligheder og bidrage til at sikre konkurrenceevnen på langt sigt.”

Håndtering af affald

- Vi skal genanvende mere (mål i hhv. 2025, 2030 og 2035)
  - Husholdningsaffald og lign. affald fra andre kilder
  - Samlet emballagemål
  - Materialespecifikke emballagemål
- Vi skal iværksætte foranstaltninger til fremme af genanvendelse af høj kvalitet og vedtage særskilt indsamling, som minimum af farligt affald, papir, metal, plast, glas samt af organisk affald (fra 2023), og tekstiler (fra 2025).
- Vi skal måle genanvendelse på en ny måde (reel genanvendelse) (fra 2020)
- Vi skal revidere eksisterende producentansvarsordninger
- Vi skal have producentansvar på emballage (2025)
- Vi skal fremme forberedelse mhp. genbrug.
- End of Waste og biprodukter bliver også et centralt område, men juridisk vurdering udestår.

'Kommunalt affald', nye mål, ny definition og ny metode

HÅNDBLING

Affaldstype	Gældende mål	Nye mål År 2025/2030/2035	DK 2016 (Beregnet på indsamlet mængde) *
Husholdnings-affald og lign. affald	50 % (2020)	55 / 60 / 65 %	48 %

*OBS: med den nye beregningsmetode, vil DK ligge lavere end 2016 opgørelsen

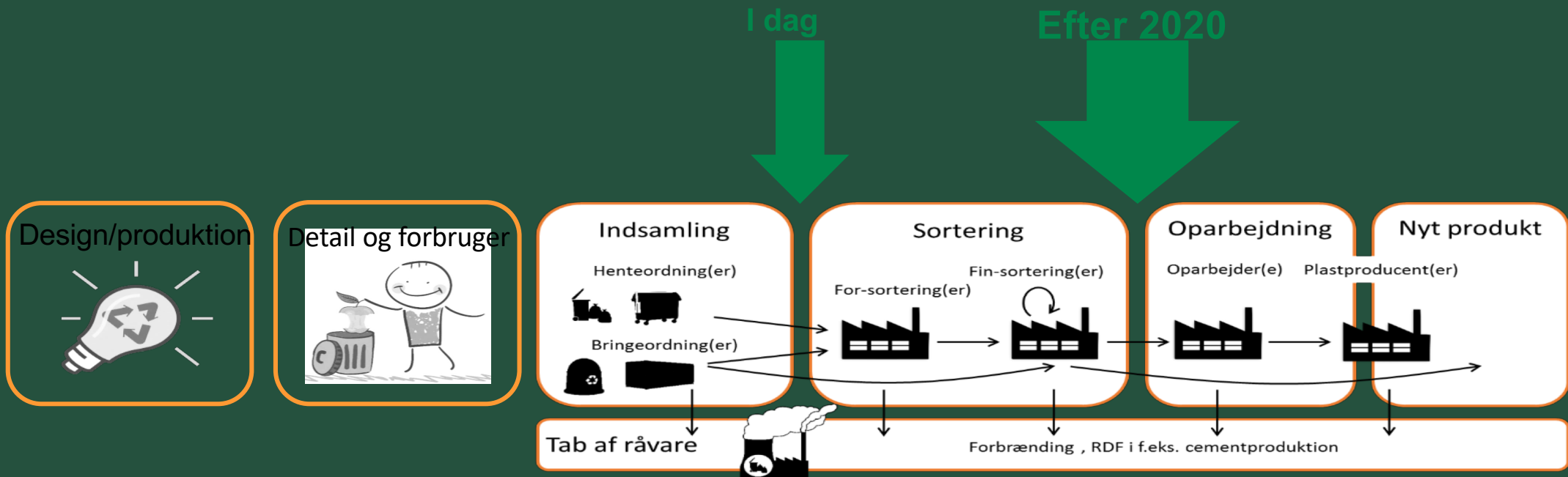
Definition af Municipal waste:

Husholdningsaffald, og lignede affald fra andre kilder, der i type og sammensætning er sammenligneligt med husholdningsaffald.

Vi skal måle genanvendelse et nyt sted i kæden

Hvornår tælles affald som genanvendt?

DK: Nye databehov, og evt. nye krav til dem der i dag indberetter.

Nye, bindende mål for emballageaffald

Affaldstype	Gældende mål	Nye mål År 2025/2030/2035	DK 2015 (Beregnet på indsamlet mængde) *
Al emballage	55 %	65 / 70 / - %	73 %
Plast	22,5 %	50 / 55 / - %	31 %
Træ	15 %	25 / 30 / - %	76 %
Jernholdige metaller	50 % (for metal generelt)	70 / 80 / - %	111 % (for metal generelt)
Aluminium		50 / 60 / - %	
Glas	60 %	70 / 75 / - %	80 %
Papir og pap	60 %	75 / 85 / - %	95 %

*OBS: med den nye beregningsmetode, vil DK formentlig ligge lavere end 2015 opgørelsen, varierende efter materialetyper

Skærpede krav til producentansvarsordninger

Udvidede producentansvarsordninger, skal fremadrettet overholde en række krav til gennemsigtighed og finansiering.

Vores pantsystem bliver betragtet som en udvidet producentansvarsordning, og skal derfor leve op til disse nye krav.

Medlemsstaterne sikrer, at der senest den 31. december 2024 oprettes ordninger for udvidet producentansvar for al emballage

DK har i dag producentansvar

på:

Dæk,

Brugte biler

Elektronikaffald

Batterier

Forebyggelse af affald

Vi skal reducere mængden af affald

Vi skal indberette på udviklingen i madaffald (madspild) og bidrage til FN mål om at halvere madspild i 2030. Derudover skal vi have et program for madaffald, evt. som del af forebyggelsesprogram.

Vi skal indberette på genbrug og tilskynde til genbrug og reparation

Navnligt for: Elektronik, tekstiler, møbler, emballager, byggematerialer og -produkter

Vi skal fremme cirkulære produkter

Vi skal fremme reduktion af indhold af farlige stoffer i materialer og produkter.

Vi skal sikre at leverandører af produkter/materialer indgiver oplysninger om indhold af stoffer til det Europæiske Kemikalieagentur.

Vi skal standse mængden af marint affald og fremme nedbringelsen af henkastet affald.

Introduktion til affaldsområdet

FOREBYGGELSE

Begrænse **madaffald** i alle led af værdikæden som bidrag til FN's bæredygtigheds mål om at reducere den globale mængde af madaffald per indbygger i forbruger- og detailledet med 50 % i 2030.

Reducere af fødevaretabet i produktions- og forsyningskæderne inden 2030.

Tilskynde til donation af fødevarer.
Have et program for forebyggelse af madspild

Hvad skal måles og rapporteres?

Medlemsstaterne skal overvåge og vurdere gennemførslen af tiltag til affaldsforebyggelse, bl.a. ved at:

- Måle og rapportere på **genbrug af produkter**

Fælles europæisk metode fastsættes i gennemførelsesretsakt (marts 2019).

- Måle og rapportere på omfang af **madaffald**

Fælles europæisk metode fastsættes i delegeret retsakt.

Plasthandlings planer

EU og national

Øget genanvendelse af plast

Design/produktion

Detail og forbruger

Indsamling

Henteordning(er)

Bringeordning(er)

Sortering

For-sortering(er)

Fin-sortering(er)

Oparbejdning

Oparbejder(e)

Nyt produkt

Plastproducent(er)

Tab af råvare

Forbrænding , RDF i f.eks. cementproduktion

 Marked for genanvendt plast

Udfordringer

Mangler:
Bevidsthed om
materialevalgets
betydning for
genanvendelse

Gode alternativer
til det fungerende
design

Incitament til at
ændre praksis

Introduktion til affaldsområdet

Mængden af
engangsplast stiger

Myter om plast

Overemballering

For lidt plast havner i
affaldsspanden til
genanvendelse

Potentialet i store
plastmængder fra
detail, bygge/anlæg og
landbrug udnyttes ikke

Stor variation i,
hvilke typer plast
kommunerne
indsamler

Eksisterende EU-
mål baseret på
vægt fremmer ikke
plastindsamling

Plastaffald er bredt set en
omkostning for kommunerne.

DK har ikke kapacitet til at
sortere plastaffald, som
derfor sendes til DE og SE.

Der bliver ikke investeret i
anlæg, pga. usikkerhed om
forsyningsstrategien

Produkter bestående af flere
typer plast, sort plast og folie
er svære at genanvende

Kvalitet og volumen af
husholdningsplast
er for lav

Der mangler
teknologi til
oparbejdning af
svære fraktioner

Det er ikke en god
forretning at
oparbejde
husholdnings-
plast

Lave oliepriser gør
'ny' plast relativt
billig.

Produktionen er
ikke sat op til
genanvendt plast

Markedstrækket på
genanvendt plast
er for lavt.

Forsynings-
sikkerhed og
gennemsigtighed
på markedet

Plastics Strategy

All plastic packaging will be **reusable or recyclable** (by 2030)

Boost the market for recycled plastics

Actions on **single-use plastics and microplastics**

Strategic Research Innovation Agenda for Plastics (2018)

Support to **multilateral initiatives** on plastics

Introduktion til affaldsområdet

2030:

- Genanvendelse af plastemballager → 75-85 %; og 50 % af alt plastaffald.
- Genanvendelseskapaciteten i Europa øges markant; modsvares af reduktion i EU's eksport af ringe plastaffald.
- Et velfungerende marked for genanvendt plast, grundlagt på en solid industriel efterspørgsel.

Direktiv om reduktion af visse plastprodukters miljøpåvirkning

- At medlemsstaterne skal sikre initiativer til væsentlig reduktion af forbruget af visse engangsplastprodukter til mad og drikkevarer.
- At visse plastprodukter forbydes på det indre marked
- At der stilles designkrav til, at plastlåg fastgøres på drikkevarebeholdere.
- At medlemsstaterne skal sikre separat indsamling af minimum 90 % af al drikkevareemballage af plastflasker.
- At medlemsstaterne skal sikre, at visse engangsplastprodukter mærkes med information om f.eks. miljøpåvirkning ved henkastning i naturen.
- At medlemsstaterne skal sikre, at der etableres et udvidet producentansvarssystem for fiskeudstyr, med komponenter af plast samt for en række produkter.

Nyt
direktivforslag
mod
plastforurening

1. Virksomhederne som drivkraft for den cirkulære omstilling
2. Data og digitalisering i en cirkulær økonomi
3. Cirkulær økonomi gennem design
4. Nye forbrugsmønstre gennem cirkulær økonomi
5. Et velfungerende marked for affald og genanvendte råvarer
6. Cirkulær økonomi i bygninger og biomasse

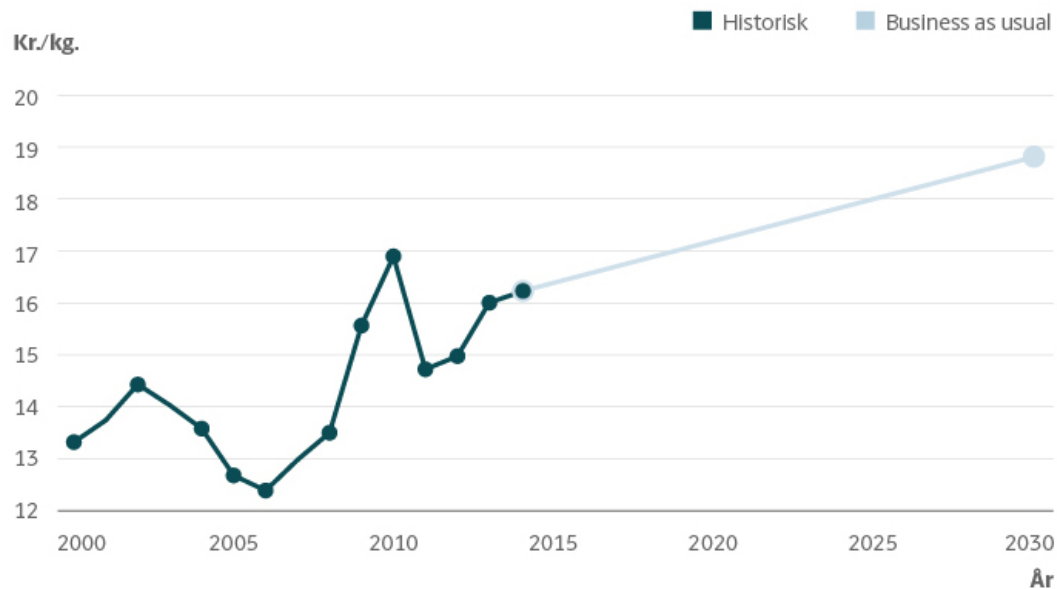
Mål for omstillingen

Målsætning om

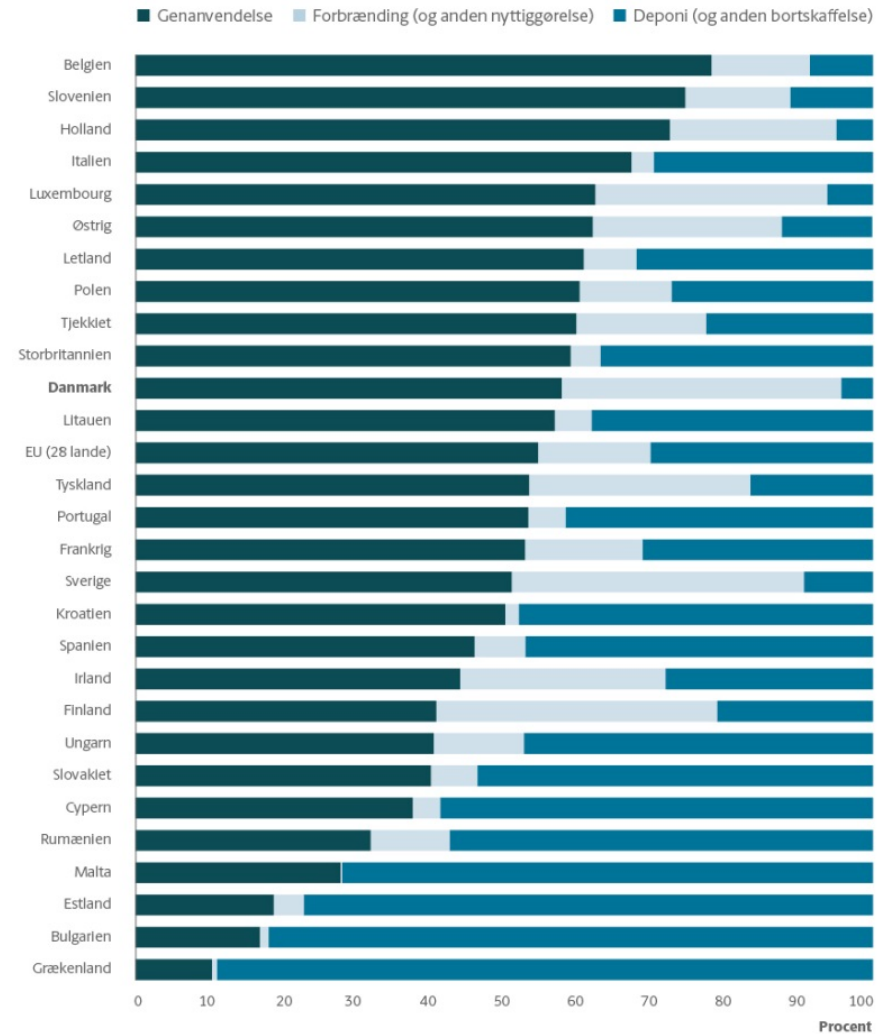
- bedre (gen)anvendelse af ressourcer
- mindre affald (forebyggelse)

Måles via

- ressourceproduktivitet
- andel af genanvendelse af total mængde affald

Introduktion til affaldsområdet

Virksomhederne som drivkraft

**1.Fremme cirkulære
forretningsudvikling i
SMV'er**

**2.Etablere én indgang til
det offentlige for
virksomheder med
cirkulære
forretningsmodeller**

**3.Udvide adgangen til
finansiering af cirkulære
forretningsmodeller**

4.Grønt nationalregnskab

52%

Udgifter til råvarer og forarbejdede materialer

7%

Udgifter til energi

18%

Udgifter til tjenester, vand mv.

23%

Udgifter til løn mv.

Data og digitalisering

5. Understøtte digitale cirkulære muligheder ved kommercielt brug af data og challenges

Introduktion til affaldsområdet

Cirkulær økonomi via design

6. Indarbejde cirkulærøkonomi i produktpolitikken

7. Øge dansk deltagelse i europæisk arbejde med cirkulære standarder

Nye forbrugsmønstre

8. Fremme cirkulære indkøb

9. Øge fokus på totaløkonomi i offentlige indkøb

10. Cirkulære kommuner og regioner

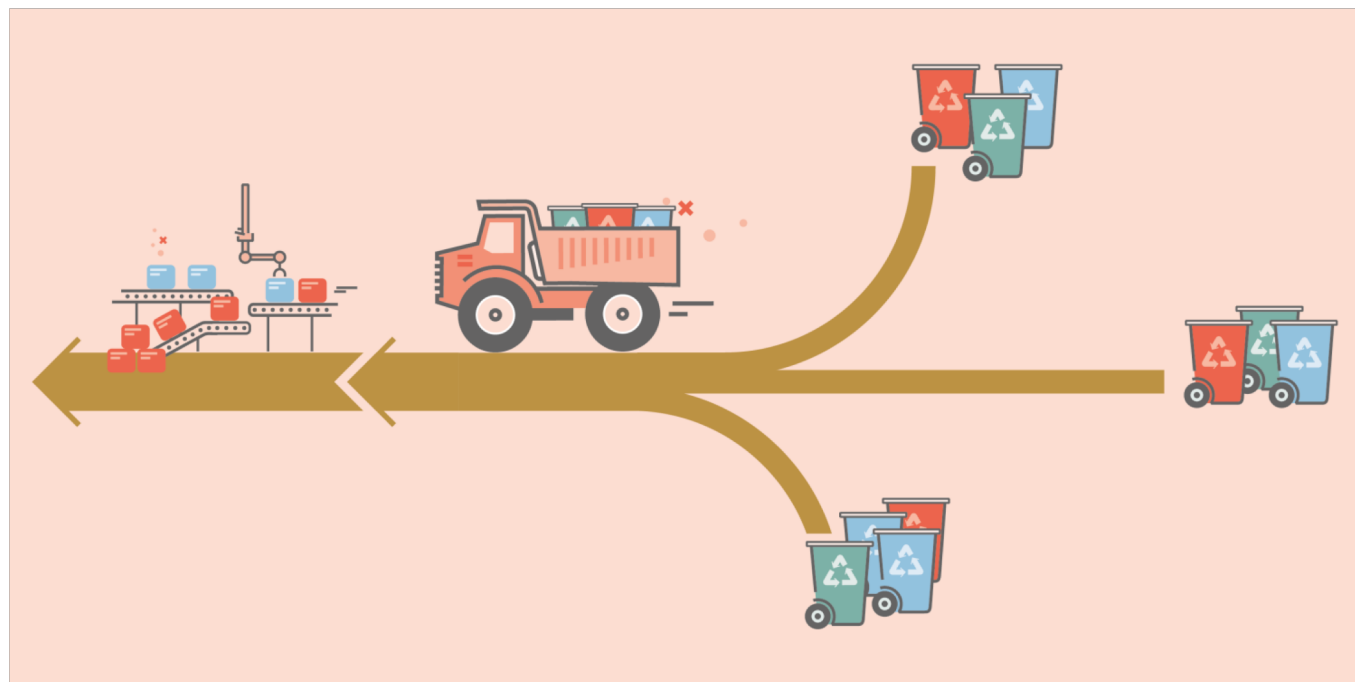

Et velfungerende marked for affald og genanvendte råvarer

11. Fremme mere standardiseret indsamling af husholdningsaffald

12. Skabe lige vilkår på markedet for affald og genanvendte råvarer

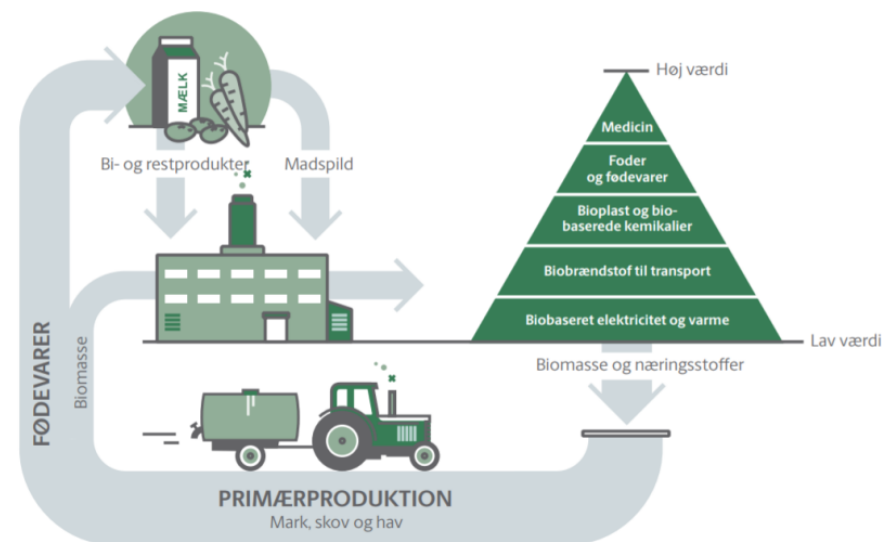
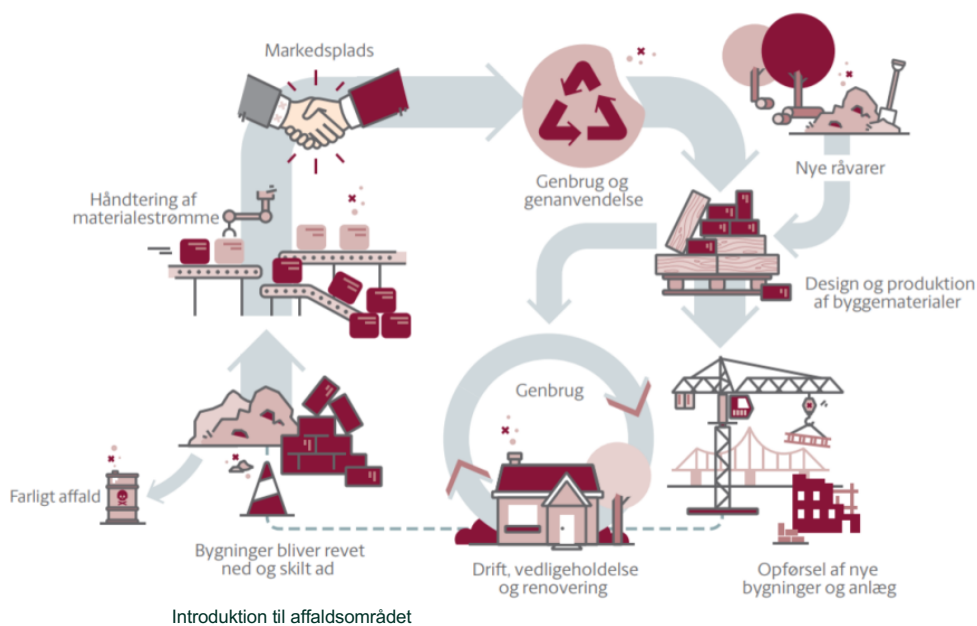
13. Liberalisere håndtering af elektronikaffald

Cirkulær økonomi i bygninger og biomasse

14. Udvikle en frivillig bæredygtighedsklasse

15. Udbrede selektiv nedrivning

16. Få mere værdi ud af biomassen

Næste nationale plan for forebyggelse og håndtering af affald

2020-26

Introduktion til affaldsområdet

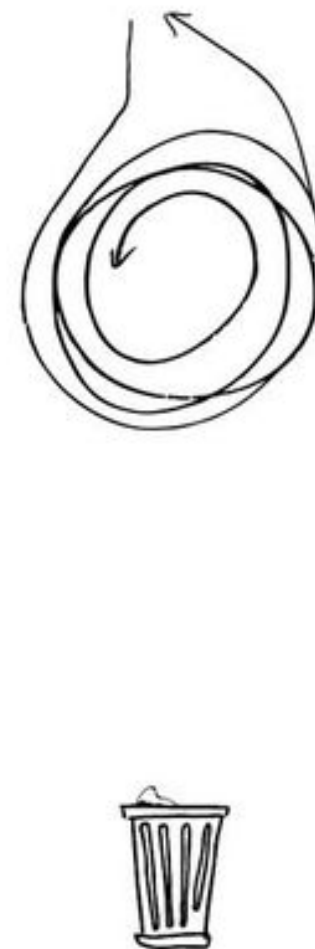
LINEAR ECONOMY

RECYCLING ECONOMY

CIRCULAR ECONOMY

Tidsplan

Kommunerne udarbejder planer

Udkast til
planen
skrives og
effektvur-
deres

Planen kommer i
høring og
kommunerne går
senest i gang med
deres planer

Høring af
regelændringer
ifm.
direktivimple-
mentering

3. kvrt.
2018

Forår
2019

Sommer
2019

Primo
2020

Primo
2020

1. Juli
2020

Politisk
proces for
affaldsplan

Lancering af
affaldsplan

Regelændringer
pga. direktiverne
træder i kraft

2017:
4 nationale
dialogwork
shops

Den politiske kontekst

Forsy-
nings-
strategi

Nye
affaldsdirektiver

Formål

Mindre affald

Strategi
for
cirkulær
økonomi

Ny affaldsplan
2020-26

Mere
genanvendelse

Plastik-
hand-
lingsplan

Input fra
interessenter

Bedre
genanvendelse

**Ny affaldsplan
2020-26**

5 spor

Marked og kvalitet

Data og digitalisering

Forebyggelse

**Genanvendelse og
indsamling**

Producentansvar

**5 dedikerede
kapitler**

5 dedikerede kapitler (under udvikling!)

Forebyggelse

- bl.a. genbrug og reparation, design og forretningsmodeller, teknologiudvikling og ressourceeffektivitet, farlige stoffer og henkastet affald...

Genanvendelse

- bl.a. nye mål og metoder, mere og bedre genanvendelse, separat indsamling, emballagemål og producentansvar for emballager, kompositmaterialer, farligt affald og shredder...

Bioøkonomi

- bl.a. biobaserede produkter og produktion, program for forebyggelse af madaffald, indsamling af organisk affald, næringsstoffer fra bl.a. spildevand...

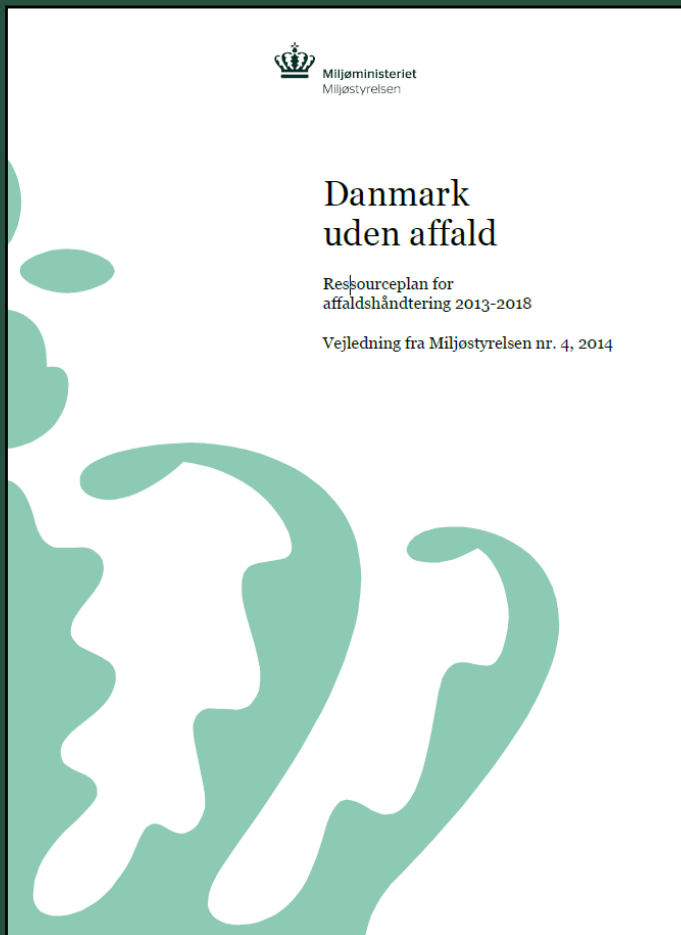
Bæredygtigt byggeri

- Design, produktion og materialer, selektiv nedrivning...

Plastik

- design, produktion, forbrug og genanvendelse...

Vi bygger videre på:

Hvor vi har lært at...

Samarbejde på tværs skal styrkes og dyrkes

Borgerne vil gerne sortere affald

Virksomhederne vil gerne CØ, men det skal gøres konkret

Vi skal have fokus på kvalitet og marked

Kommunerne når 50 % målet!

Lær bl.a. mere i *Guide til viden fra Ressourcestrategien* -

<http://genanvend.mst.dk/projekter/projektbibliotek/2017/guide-til-viden-fra-ressourcestrategien/>

Tak for opmærksomheden

